

صد کتابی که یک اخلاق پژوه باید بخواند

تهیه و تنظیم: حجت الاسلام دکتر حامد حسینیان^۱

برای رسیدن به یک جامعه آرمانی و یا حتی داشتن یک زندگی فردی مطلوب، تربیت انسان، مهم‌ترین عامل محسوب می‌شود و از این رو مریبیان اخلاق و تربیت، بارگرانی بر دوش دارند. بر مریبیان نیز ضروری است با تجربه آموزی و فراگیری اندیشه‌ها، آمادگی‌های لازم فراهم گردد. یگ گام بلند برای رسیدن به این هدف، داشتن یک سیر مطالعاتی ذیل آمده، با بهره‌گیری از کلام بزرگان اخلاق و عرفان، منابع اخلاق شناخت و پژوهش‌های میدانی، ۱۰۰ کتابی که ضروری است یک اخلاق پژوه مسلمان با آن آشنا باشد، دسته بندی شده است.

مقدمات جهان شناختی اخلاق اسلامی

۱. قرآن^۲
۲. علی ابن ابی طالب، نهج البلاغه، گردآوری: سید رضی
۳. محمد شجاعی، مجموعه مقالات، ۳ جلد، سروش
۴. مجتبی مصباح یزدی، بنیاد اخلاق، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره
۵. ویلیام کی فرانکنا، فلسفه اخلاق، ترجمه: هادی صادقی، مؤسسه فرهنگی طه
۶. علی صفائی حائری، مسؤولیت و سازندگی
۷. مقالات برگزیده همایش تربیت دینی در جامعه اسلامی معاصر، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره
۸. مهدی نیلی پور، بهشت اخلاقی (معرفی صفات اخلاقی)

^۱. دکترای فلسفه دین از مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

^۲. از آنجا که تدبیر در قرآن و مطالعه تفسیر، دریچه‌های فهم قرآن را برایمان می‌گشاید، لازم است یک دوره تفسیر نیز خوانده شود و به عنوان یک تفسیر جامع و کوتاه که حداقل بسترهای لازم در فهم جهان‌بینی قرآن را برایمان فراهم کند، تفسیر ۲ جلدی آفتاب، نوشته روح الله حسینیان، پیشنهاد می‌شود.

اخلاق پژوهی قدما

۹. غنوی، سلوک اخلاقی، طرح‌های عارفان و حکیمان، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی،

رویکرد فلسفی

۱۰. فارابی، فصول منتزعه

۱۱. نصیرالدین طوسی، اخلاق محتشمی

۱۲. نصیرالدین طوسی، اخلاق ناصری (این کتاب ترجمه آزاد تهذیب الاخلاق مسکویه است.)

رویکرد عرفانی

۱۳. ابوطالب مکی، قوت القلوب

۱۴. نصیرالدین طوسی، اوصاف الاشراف

۱۵. خواجه عبدالله انصاری، منازل السائرين

۱۶. علامه بحر العلوم (محمد مهدی بن مرتضی)، رساله سیر و سلوک

۱۷. عبدالصمد همدانی، بحر المعارف

رویکرد نقلی، فلسفی و عرفانی

۱۸. کیمیای سعادت، محمد غزالی

۱۹. ملااحمد نراقی، معراج السعادات

۲۰. سیدعبدالله شبر، الاخلاق

۲۱. مجتبه‌ده بانو امین، اخلاق و راه سعادت

۲۲. ملامحسن فیض کاشانی، الحقائق فی محاسن الاخلاق

۲۳. ملامحسن فیض کاشانی، المحجة البيضاء فی تهذیب الإحياء (جلد ۸)

اخلاق پژوهی معاصرین

۲۴. دستغیب، قلب سلیم

۲۵. دستغیب، گناهان کبیره

۲۶. اکبر سعیدی نژاد، تزکیه نفس در نگاه عارفانه امام خمینی

۲۷. حسن زاده آملی، نامه ها و برنامه ها

۲۸. علی فیض مشکینی، دروس فی الاخلاق

۲۹. سید محمد حسین حسینی تهرانی، رساله لب الالباب

۳۰. محمد حسین طباطبایی، رساله الولایه

۳۱. مجتبی تهرانی، اخلاق ربانی

۳۲. مجتبی تهرانی، ادب الهی

۳۳. مجتبی تهرانی، ادب نبوی

۳۴. محمد تقی مصباح یزدی، اخلاق در قرآن (۳ جلد)

۳۵. محمد تقی مصباح یزدی، به سوی خود سازی

۳۶. محمد تقی مصباح یزدی، خودشناسی برای خود سازی

۳۷. محمدرضا مهدوی کنی، اخلاق عملی

۳۸. علیرضا اعرافی، فقه تربیتی

۳۹. علیرضا پناهیان، مجموعه صوت ها و درس گفتارهای «تنها مسیر»

احادیث اخلاقی

۴۰. کلینی، الکافی، ج ۲ (كتاب الايمان، الدعا، فضل القرآن، العشره)

۴۱. علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۶۴ الى ۷۶ و ۹۰ الى ۹۲ (مصادر این مجلدات: الزهدی اثر حسین بن

سعید اهوازی، المحسن اثر برقی، مصادقه الاخوان اثر صدوq، مکارم الاخلاق اثر طبرسی، غرر الحكم

اثر آمدی، مشکاه الانوار اثر طبرسی، تنبیه الخواطر اثر ورام، جامع الاخبار، ارشاد القلوب اثر دیلمی،

اعلام الدين اثر دیلمی، مصباح الشریعه منسوب به امام صادق ع)

۴۲. صدقوق، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال

۴۳. صدقوق، خصال

۴۴. حر عاملی، كتاب جهاد النفس وسائل الشیعه

۴۵. عبدالله جوادی آملی، مفاتیح الحیات

۴۶. رساله حقوق امام سجاد علیه السلام

شرح حدیث

۴۷. روح الله خمینی، شرح چهل حدیث

۴۸. روح الله خمینی، شرح حدیث جنود عقل و جهل

۴۹. علی پهلوانی تهرانی (سعادت پرور)، سر الاسراء (شرح حدیث معراج)

شریعت تربیت محور

۵۰. روح الله خمینی، آداب الاصلاه

۵۱. جواد ملکی تبریزی، اسرار الصلاه

معنویت و بهداشت روان

۵۲. سalarی فر، شجاعی، موسوی اصل، دولت خواه، بهداشت روان با نگرش به منابع اسلامی، حوزه و

دانشگاه و سمت

۵۳. سید حسن حسینی، بهداشت روانی از دیدگاه اسلامی

۵۴. عباس پستدیده، هنر رضایت از زندگی

۵۵. گروه نویسنده‌گان، بهداشت روانی، ترجمه کتاب الطب الروحانی محمد بن زکریای رازی، سازمان

انجمان اولیا و مربیان، تهران (با رویکرد اخلاق فلسفی)

۵۶. مسعود جان بزرگی، معنویت درمانی، پژوهشگاه

۵۷. جیمز، ام، نلسون، روان‌شناسی، دین و معنویت، سمت و حوزه و دانشگاه

دین و اخلاق

۵۸. محمد هدایتی، مناسبات فقه و اخلاق، نگاه معاصر
۵۹. جواد دانش، دین و اخلاق، بررسی گونه‌های وابستگی اخلاق به دین، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۶۰. ابوالقاسم فنایی، اخلاق دین شناسی (این کتاب باید همراه جلسات نقد خوانده شود.)
۶۱. اوی ساگی، دانیل استاتمن، دین و اخلاق، ترجمه و تحقیق: ابراهیم رضایی، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم شعبه اصفهان

اخلاق کاربردی و تخصصی

- عمومی**
۶۲. گروه مؤلفان، دانش نامه اخلاق کاربردی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) (۵ جلد)
- تربیت جنسی**
۶۳. علی نقی فقهی، تربیت جنسی
۶۴. ریحانه خلیل اکبر، محramانه با مادران، آنچه باید درباره تربیت جنسی دختران دانست، حدیث راه عشق
۶۵. سید محمد کمیل حسینی رستمی، آخ جون که من منم: تربیت جنسی و عاطفی ویژه والدین و مریبان
۶۶. محمد رضا حاتمی، دانستنی از جنس ندانستنی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ره
۶۷. درآمدی بر مبانی و روش‌های روان‌شناسی تربیتی عفاف و حجاب، حوزه و دانشگاه و علوم و فرهنگ اسلامی
- آداب شاگردی**
۶۸. زین الدین عاملی (شهید ثانی)، منیه المرید فی ادب المفید و المستفید
۶۹. نصیر الدین طوسی، آداب المتعلمين

سیره اخلاقی

۷۰. آموزه‌های اخلاقی - رفتاری امامان شیعه، محمد تقی عبدالحسن، محمد محمدی اشتهرادی، بوستان کتاب
۷۱. گروه نویسنده‌گان، سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (۴ جلد)

تریبیت فرزند

٧٢. تربیت کودک، ابراهیم امینی
٧٣. راه تربیت، مجید رشید پور، انتشارات انجمن اولیاء و مریبان
٧٤. آشنایی با تعلیم و تربیت اسلامی، مجید رشید پور، انتشارات انجمن اولیاء و مریبان
٧٥. روانشناسی و تربیت کودکان و نوجوانان، دکتر غلامعلی افروز، انتشارات انجمن اولیاء و مریبان
٧٦. تربیت طبیعی در مقابل تربیت عاریه ای، عبدالعظیم کریمی، انتشارات انجمن اولیاء و مریبان
٧٧. والدین و مریبان مسؤول، رضا فرهادیان، انتشارات دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم
٧٨. خانواده و دشواری های رفتاری کودکان، دکتر علی قائمی، انتشارات انجمن اولیاء و مریبان
٧٩. پرورش مذهبی کودکان، دکتر علی قائمی
٨٠. آزادی کودک و حدود آن، دکتر علی قائمی
٨١. اصول و روشهای تربیت در اسلام، سید احمد احمدی، تهران، انتشارات انجمن اولیاء و مریبان
٨٢. اسلام و تعلیم و تربیت ، حجتی ، سید محمد باقر ، تهران : دفتر نشر فرهنگ اسلامی ، ۱۳۶۸
٨٣. گفتارهای پیرامون اثرات پنهان تربیت آسیب زا ، کریمی ، عبدالعظیم ، تهران : انتشارات انجمن اولیاء و مریبان ، ۱۳۷۳
٨٤. با تربیت مکتبی آشنا شویم ، مظلومی، رجبعلی ، تهران : انتشارات امیر کبیر ، ۱۳۶۶
٨٥. جایگاه پرورش حسِ دینی در تربیت کودکان، محمد قمی فر

تربیت نوجوان

٨٦. علی اصغر احمدی، خودت را بشناس
٨٧. علی اصغر احمدی، پدر، مادر، معلم، من نوجوانم
٨٨. شکوه نوابی نژاد، رموز نوجوانی
٨٩. زهرا معتمدی، رفتار با نوجوانان
٩٠. شعاراتی نژاد، روان شناسی بلوغ
٩١. اسماعیل بیابان گرد، روان شناسی بلوغ

۹۲. خدایاری فرد، مسائل نوجوان و جوانان

۹۳. محمد رضا شرفی، جوان و نیروی چهارم زندگی

اصول مشاوره

۹۴. حمید رفیعی هنر، روان شناسی مهار خویشتن با نگرش اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام

خمینی

۹۵. سالاری فر، زوج درمانی و با روی آورده اسلامی، سمت

۹۶. مسعود جان بزرگی و ناهید نوری، شیوه های درمان گری اضطراب و تنیدگی، سمت

۹۷. مسعود جان بزرگی، اصول روان درمان گری، فصل ۳ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸

۹۸. گلدارد، مفاهیم بنیادین و مباحث تخصصی در مشاوره، ترجمه حسینیان

۹۹. ویلیام وست، روان درمانی، رشد

۱۰۰. هنر مشاوره، رولو می، انتشارات دانشه